

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

*Martzial Goenaga Gorriti
Herreronekua*

*Usurbil,
Gipuzkoa
(1925)*

Aurkibidea

Biografia

Ekainak 30 San Martzial egunean jaio zen, eta hortik datorkio izena. Usurbilgo kale nagusian jaio zen, bost senideren artean laugarrena. Aita eta aitona errementariak zituen, eta bera ere gaztetan hartan ibili bazen ere, Luzuriagan aritu izan da bizi osoan mantentze-lanetan. Txisteak kontatzeko zaletasuna eta umorea beti izan ditu adiskide. Ezkondu eta hiru seme-alaba izan zituen, eta gaur egun Usurbilen bizi da.

Zintak

USU-008

- **Proiektua:** Usurbilgo Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Eider
- **Data:** 2010-07-30
- **Iraupena:** 66 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider
- **Transkribatzailea(k):** Elexpuru, Juan Martin

USU-009

- **Proiektua:** Usurbilgo Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Eider
- **Data:** 2010-07-30
- **Iraupena:** 47 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Usurbilgo lehengo baserri, denda eta giroa

- **Erref:** USU-008/002
- **Iraupena:** 0:03:29. **Hasi:** 00:05:13. **Bukatu:** 00:08:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Lehen Usurbil oso desberdina zen. Lehen etxe ingurua politagoa zen, kotxe gutxiago pasatzen zen hortik... Lehen zeuden kale-baserriak aipatzen ditu. Beren etxean ere ganadua bazuten. Lehen zer denda zeuden aipatzen du. Herriko gizon baten xelebrekeriak aipatzen dituzte. Usurbilen izandako apaiz batzuei buruz hitz egiten du.

2. Dirurik ez, baina elkartasuna bai

- **Erref:** USU-008/003
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:08:42. **Bukatu:** 00:10:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Kale-umeak eta baserritarrek ondo konpontzen ziren elkarrekin. Umetan, 5 xentimo ematen zioten igandetan eta lagunaren diruarekin elkartzen zuen zerbait erosi ahal izateko. Fabrikan hasi zenean, asteko jorrala amari ematen zion.

Transkripzioa

-Kalian bizi ziñaten baiña baserriak egongo ziran baita ere. Ze harreman zenuten haiekin, ondo konpontzen ziñaten?

-Primeran.

-Ez zenien burlaik egiten?

-Keba! Ez. Hemen kalia orduan gaxtuak zianak hola Konportio ta hoik, hairi guk zeoze iten baginion atzetik korrika ta ihesi ta hola ta, baiño beste gaiñontzian..., jende ona zan hemen.

-Ze iten zenuten kalia hola?

-Dirua gendunian baxo-erdi bat edan eta.

-Txikitan ere bai?

-Tiki-tikitan, aizu, tiki-tikitan ez gendun. Nik goguan dakat, nik jaitan bost xentimo izaten nun, bost xentimo. Ta Karteroneko Joxek'e bai. Ta egun bat, jai batian nik harri eman eta harrek hamar xentimokin zeoze. Ta geo hurrenguan harrek eman eta hola. Pentsatu nola ibiltzen giñan. Diruba?

-Zeiñek ematen zizuen dirua?

-Amak. Baiña ez zakan gehiyo ematekoik. Nik goguan dakat ni fabrikan hasi nintzanian hamalau (pezeta) eta hogeita bost xentimo irabazten nitun, erriala, aurreneko urtebetian. Eta nik hua hamalau peza edo zeon ekartzen nittun etxea astian, eta amak hua aiñeko diru sortik ez zun izaten gure amak. Gue aitta zanak perrak-eta erdik ez zittuen paatzen. Ez zeon, diruik ez zeon.

-Anaia?

-Anaia gero soldauxkatik etorri zanian Luzuriagan hasi zan eta geo handikan etorritakuak perrak eta, atta ta biak ondo ibiltzen zien.

-Eta zuk irabazten zenuen dirua amai ematen zenion?

-Joe, biharko! Biarko ere ez baiño neronek ematen nion.

-Dena ematen zenion? Edo zeozer zuretzako?

-Ez, ez, ez. Gero zeozer ematen zian baiño. Hamalau urte nittun. Oaingo

hamalau urtekua oso diferentia da ordukuakin.

-Orduan amari ematea ohitura zan?

-Bai, nik uste askok bai. Ez zeon, diruik ez zeon ordun.

3. Elizatik etxera itzulitakoan, arreba jaiota

- **Erref:** USU-008/005
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:11:58. **Bukatu:** 00:13:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Arreba jaio zenean, 6 urte zituen Martzialek. Elizara joan zen Martzial eta etxera etorri zenerako, jaioa zen arreba.

4. Emakume puzkertiarren txistea

- **Erref:** USU-008/006
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:13:07. **Bukatu:** 00:13:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Txiste bat kontatzen du.

5. Bi txiste

- **Erref:** USU-008/008
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:14:24. **Bukatu:** 00:15:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Tortillaren txistea kontatzen du. Ebakuntza estetikoari buruzko txistea kontatzen du.

Transkripzioa

-Mutil bat bee lagunakin juntatu zanian: "Ze mouz?" eta "motel, motel, etxian erotzat egokitzen natxiek". "Erotzat? Zeatikan?". "Tortilla-patata asko gustatzen zaitelako". "Tortilla? Nei're ikeragarri gustatzen zatak". "Guazemak etxea, guazemak! Armaioa dana betia zekat eta".

-Argiñanok esan zuna politta bestia, beste neska (b)at han emen zeon klinikan edo, operazioan, nola deitzen die ba? Estetika edo. Ein emen zizkien ezpaiñak, kokotza ere bai, masaillak... Geo petxuk'e bai hazi ta. Orduako aspertuta eongo zan meikua eta bueno. "Me parece que ya estás

ya como para ir a casa; estarás a gusto, no?". "Pues mira, me gustaría que los ojos parezcan mayores, más saltones". "Enfermera, trae la factura!".

6. Eskolako maisuen xelebrekeriak

- **Erref:** USU-008/010
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:15:56. **Bukatu:** 00:17:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

<p>Eskolara joan zirenean, Bakailaua izan zuten maisu. Mutilak bakarrik izaten ziren eskola hartan, 30-40 lagun. "Maestro Ciruelaren" broma aipatzen du.</p>

7. Eroei buruzko txistea

- **Erref:** USU-008/012
- **Iraupena:** 0:00:28. **Hasi:** 00:18:50. **Bukatu:** 00:19:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Eroei buruzko txistea kontatzen du Martzialek.

8. Eskolako gutunetan jarri beharrekoa

- **Erref:** USU-008/014
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:20:47. **Bukatu:** 00:22:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:

Eskolan oinarrizko gauzak ikasten zituzten. Diktaketak, gutunak... idazten zituzten. Gutunetan jarri behar izaten zutena aipatzen dute.

9. Lurperatzailearen analisisa

- **Erref:** USU-008/017
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:22:41. **Bukatu:** 00:23:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Lurperatzailearen anekdota barregarria kontatzen dute.

10. Errementeria armategia bihurtu zenekoa

- **Erref:** USU-008/019
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:23:58. **Bukatu:** 00:24:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Gerra garaian, Francoren aldeko soldaduek errementeria konfiskatu zieten eta armategia jarri zuten bertan.

11. Soldaduak "apopilo" zikinak

- **Erref:** USU-008/021
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:25:08. **Bukatu:** 00:26:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra garaian, Francoren aldeko soldaduek errementeria konfiskatu zieten eta armategia jarri zuten bertan. Etxeko ganbaran ere geratu izan ziren lotan; zikinak ziren soldadu haiek. Soldaduek oiloak lapurtzen zituzten etxetik.

Transkripzioa

-Armeriya bezela eoten zan, bai. Bi-hiru laun aitzen zien armak konpontzen ta zean. Zaldi pare bat egoten zian ta. Ta gure etxian ganbaran lotan'e bai. Hoitakuak, Francon aldekuak. Ta sarri gaiñea jentia goitik behera pixa eroitzen huan. Cielo raso bazian gue etxiak baiño goitik behera pixa jeixten ... Zikiñak hittuan. Ta oain Felipe Aierben alarguna bizi dan etxi hortan'e, hoi're dana betia egon huan. Ta gue behera jetxi ta oilluak eta ostu ta gora iyo. Etxi horrek zera baitu, nola dakan sukaldia, Andazpek, hortik itten huan eskaillera behera. Hoi jardiña huan. Eta hortikan eskaillerak zizkin. Han gaiñian gurutzia. Hua han huan ta beherako oilloteira atia huan, noizpaiteko bide bat huan. Bai, bai, behera eskaillerak. Gue oilloteira, bueno, guria ez huan, erretorian terrenuak hittun. Guk oilloteia ta hara jeixten huan hoi. Ta handikan jeixten hittuan ta oilluak gue amai ostu ta; gue amak uju earrak ateatzen [zizkin] baiño goorak hittuan, ez ziyen aitzen.

-Eta zeinek uzten zien gelditzen, edo zergatik gelditzen zien zuen etxean?

-Holaxe etxe askotan, segun nolabaitt... Horik pixkat jefiak holakuak zian, ezta, nik eztakit, ni soldau oandik juteko nau ta baiño. Kabuak edo sarjentuak ze izango zian, bestiak trintxeran ibiliko zian baiño.

12. Usurbilen fusilatu zuten mutila

- **Erref:** USU-008/023
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:27:55. **Bukatu:** 00:28:40

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Martzialen aitaren lagun bat fusilatu egin zuten, aurreko egunean aitaren hiletan egon eta gero.

Transkripzioa

-Hik esaten dek, gue etxian asko ibiltzen zana zea huan, Batista, Aginaga, Karlos. Gaztaiñan bizitzen hittuan.

Joxe: -Hua afusillatu in zien, bai.

-Hua beti gue etxian ibiltzen [huan], aittan laguna huan. Hua izan huan kanpuan eta geo etorri zanian, eun hartan edo hurrungo egunian, gue aitta zarrak esan emen zion: "Alde in zak hemendikan". "Nik ez det ezer ein eta, nahiago det eta" Hara! Aitten intierrua huan, haren aitten intierrua. Karlos huan aita. Bi haka motzak zizkin, trenak harrapatuta edo. Bai, nik ezautu nik. Ta hala, intierrua bukatu ta seittun eaman zien eta afusillatu zien. Batista huan. Karlos deitzen zzitxoen batzuk baiña Batista huan, Aginaga.

13. Errota isilak asmatu zirenekoa

- **Erref:** USU-008/025
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:30:36. **Bukatu:** 00:32:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

<p>Gerraostean, artoa eta babarruna izaten zuten etxean. Errotatik irina ezkutuan ekartzen zuten; behin harrapatu egin zituzten. Errotek ezkutuan egin behar izaten zuten lan, eta soinurik ateratzen ez zuen errota asmatu zen garai hartan.</p>

Transkripzioa

-Gerra garaian gosia pasa zenuten ala orduan ondo bizi ziñaten.

-Gue etxian hor nunbait, artua ta babarruna izaten gendun etxian.

Errotatikan iriña beti bildurrak ibilli bihar bat eta... Askotan, zakua haundina artua eaman genduna Aiako Errekondonea; Saletxe edo. Errota han zeon. Eta eaman [ziuna] harrapatu in zuela eta izurrai, batee gabe geratu bihar. Ta batzutan hemen Txantalen'e bai ta. Hola.

-Ta zeifñnk harrapatu zizuen?

-Hoi? Guardik ibiltzen zien ta harrapatzen zuena kendu iten zizuen. Ta gaiñetik multa.

-Multa ere bai? Ze multa izaten zan, ordaindu gehiyo edo?

-Auskalo, orduko hamar pezta edo, jakin tzazu, ez dakat goguan hori baiño.

-Ta zeifñi harrapatu zion, zu zenijoala edo?

-Guri ez, errotariai. Gue artua ez dakit harrapatu zun, gue artuak behintzat han geatu zien ta.

-Joxe: -Errotaiyak esan ziyon artua harrapatu in ziyela berai errotaiyai, ta

geatu zan errotaiya artuakin ta hau bate be.

-Orduan eamaten zendun artua ta ez zendun paatzen. Iriña ekartzen zendun baiña kentzen zizuen horrenbesteko bat eta hua beak geatzen zuen.

-Joxe: -"Laka" zin izena, ezta?

-Laka deitzen zitxoan. Laka.

-Hori dana gerra bukatuta gero.

-Bai, gero. Baiño itxi iten zittuen harrapatzen zuna martxan. Ta soiñua ateatzen zuen gaiñea. Ta geo jarri ziyen batzuk soiñua ateatzen ez diela. Oandikan ikusten dia, hor Agorregi. Agorretta. Aiako zerean, beheko zuloan, ez zekit ikusi dezuen. Politta dek, ikustia meezi dik. Han badae bi errota, bata soiñua ateatzen duna eta bestia ateatzen ez dun hoitakua. Garai hartan sumatutako inbentuba zan hoi.

-Ta nola egiten zan soiñuik ez ateatzeko? Badakizu edo?

-Joxe: -Urakin, ezta'

-Bai, hoik danak urakin ibiltzen zianak. Baiño gero tak!, tak!, han alia botatzen 'ue eta han nolabait'e ez zun soiñuik ateatzen. Bestela gautan harremana izaten baizan, tak!, "errota ai dek hor".

-

14. Gerraostean, gerrikoak baino hobe tiranteak

- **Erref:** USU-008/026
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:32:53. **Bukatu:** 00:34:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Estraperlo asko egiten zen Plazaolako trenean. Etxean bazuten irina txikitze makina; goseari aurre egin zioten. Garai hartan ez zeuden gerrikoak, tiranteak baizik.</p>

Transkripzioa

-Garai hartan estraperloa eta baziren?

-Bai.

-Eta zuk ezagutzen dozu baten bat hor ibiltzen zana edo? Zertan egiten zan estraperlua?

-Hor asko behintzat hemen Plazaolako tren hortan ibiltzen ziela uste det hor. Hor asko.

-Eta zer ekartzen zuen?

-Ogiriña edo, ez dakit ba nik.

-Eta zuek goseik gutxi pasa zenuten ordun?

-Guk baiño gehiogoko askok behintzat bai. Gurian talua edo besteik ez bada iriña edo ez bazan, etxian txikitze makina bazeon eta. Artua edo deitzen ziyen zea bat itten zan eta.

Joxe: -Morokillua ta.

-Zer zan morokillua?

-Esniai botata jeneralian jaten zan.

Joxe: -Artua irindu be gehiegi. Osea, oandikan artua gehiyo iriña baiño. Ta hua bota ta "morokillua" esaten zitzaion.

-Ba ordun zinturik ez zan saltzen, zinturik ez, dana tirantiak gerrin galtzak geratuko balin bazien. Ni neroni eguerdin bazkal aurretikan behintzat

galtzai heldu eziñikan. Tiranteik jantzi nahi ez, ta behin bazkaldu ezkeo hor nunbaitt. Ni plakua, gu bi amaiok baiño plakuagoik ez huan eongo Usurbillen. Joe, bazakat fotografi bat hor.

-Emaztea: -Bere besuak belaunak baiño beherago, luzego.

-Fotografia bazakat nik hor.

-Gero erakutsi.

-Bai, erakutsiko dizuet, erakusteko modukua da eta, tripa haundiik be.

15. Gerra ostean seboa eta patata

- **Erref:** USU-008/027
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:34:29. **Bukatu:** 00:35:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerra ostean, baziren gose handia pasa zutenak. Haiek harategian errenkadan zain egoten ziren seboa lortzeko. Garai hartan, patata asko zegoen eta errazionamenduan batata banatzen zuten.

16. Ezkontzako lekukoak eta bazkaria

- **Erref:** USU-008/029
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:35:51. **Bukatu:** 00:36:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

<p>Ezkontzara bi lekuko eraman behar izaten ziren eta galderak egiten zizkieten haiei. Ezkondu ostean bazkaltzeko garaian, ezkonberrien artean apaiza esertzen zen.</p>

Transkripzioa

-Ezkondu bihar zunian bi testigukin jun bihar izaten zan. Eta galdetzen zizuen iñokin ibiliya ote zeon, ez ote zeon... Baiña bazitxakian ze galdetu, e. Ni batena jun niñun asko ibilitakuana ta haren galderik ez zian in. Bazitxakien, ez dituk tontuak ez hoik.

-[...]

-Eta gue arreba zarrena ezkondu zana, Donostin bizi da, alargundua do. Ezkondu zianian Zendoianeko ze hortan; ikusi hor fotografia. Bazkaia hor, terrazan, kanpuan zan. Ezkonberrin tartian erdiin erretoria. Kristona zan.

Joxe: -Zensura.

Emaztea: -hori iñ in bihar zun, e!

Joxe: -Garai hartan ez zeon ezer iteik.

-Ezkondu eta gero ere ez?

-Ezkondu eta bazkaltzeko garaiyan.

Emaztea: -Erdin, parejan erdin.

17. Dotrina nahitaez ikasi behar

- **Erref:** USU-008/031
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:39:03. **Bukatu:** 00:39:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Dotrina nahitaez ikasi behar izaten zuten. Hasiera batean, dotrina gaztelaniaz izaten zen, baina gerora euskaraz atera zen.

18. Soldadutzatik libratu zirenean egindako ospakizuna

- **Erref:** USU-008/032
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:39:57. **Bukatu:** 00:42:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>Eliz mutil izandakoa da Martzial. Konjuntibitisa zeukan eta hari esker gerora soldadutzatik libratu zen. Lagun batek ere lortu zuen soldadutzatik libratzea eta hori ospatzeko Zarautza joan ziren bazkaltzera.</p>

19. Bizikletan ibiltzeko zaletasuna umetatik

- **Erref:** USU-008/034
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:44:05. **Bukatu:** 00:46:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

<p>Oriora hondartzara joaten zirenean, bizikletaz edo trenez joaten zen Martzial, asko gustatzen zitzaion bizikletan ibiltzea: Usurbilgo lehenengo bi ziklo-krosak irabazi zituen. Martzialen bizikleta nolakoa zen eta nola ikasi zuen bizikletan ibiltzen azaltzen du.</p>

20. Elizako koruan abesten eta organoa jotzen

- **Erref:** USU-008/035
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:46:31. **Bukatu:** 00:48:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Ingemar ondoko presan ikasi zuten igerian. Elizako koruan abesten zuten eta bi erreal ematen zizkien. Organoa jotzen ikasi zuen. Koruak mezan abesten zuen.

21. Ximon mezalagunaren anekdota

- **Erref:** USU-008/037
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:48:48. **Bukatu:** 00:49:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Meza-laguntzen ibiltzen zen mutilari buruko anekdota kontatzen du.

Transkripzioa

-Meza laguntzen bat zakina zan. Ximon zakina zan, ta bestia Anttonio ikasten. Ta ordun apaizak oain bezela libruk sokik-eta ez ziten izaten eta billatu eziñik ibiltzen hittun. Ta kakaillatu dek gue Ximon hoi ta "Honek denboa asko pasako dik ta ni baniek kaka ittera ta". Harek alde in dunian hasi da: "Eta introibot tal tararei" apaizak eta. "Ximon kakaiñara jun da eta pixkatian egon bei!". (barreak). Hori gue aitta zanak kontatzen zin, bai. Holan artua zuritzekuan eta, han geldiaraztiatikan eta.

-Zer, zer izaten zan hori?

-Artua zuritzen. Zurikiña kendu, baakizu gero. Bestela alde iten gendun eta, hua holako kontu batzuk esanez.

22. Osabaren anekdota

- **Erref:** USU-008/038
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:49:45. **Bukatu:** 00:51:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Meza latinez izaten zen; eta, nahiz eta ezer ulertu ez, han izaten ziren. Osabari buruzko anekdota kontatzen du.

23. Mezalagunaren arropa

- **Erref:** USU-008/040
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:51:35. **Bukatu:** 00:52:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Mezalagunaren janzkera nolakoa izaten zen azaltzen du. Arropa elizan ematen zieten. Egunaren arabera, janzkera bat edo beste eraman behar izaten zuten.

24. Ibaian, umetan eta gaztetan izandako anekdota

- **Erref:** USU-008/041
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:52:35. **Bukatu:** 00:54:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:

Ibaian bainatzeko, moztutako galtza zaharrak janzten zituzten; eta bertan uzten zituzten, arbolatik zintzilik lehor zitezen. Behin, urte berri egunean ibaira erori zeneko anekdota kontatzen du.

25. Nobiotan egiten zituzten irteerak

- **Erref:** USU-008/046
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 01:00:35. **Bukatu:** 01:01:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Ezkondututik, 7 urte ibili ziren nobiotan. Igande arratsaldetan ikusten zuten elkar. Lehenengo irteera Donostiara egin zuten Antonio Machín ikustera. Hurrengo irteeran Zumaia joan ziren bizikletan.

Transkripzioa

-Ezkontzeko eta, neskakin ibili zirenen urte askuan, ezta?

Emaztea: -Zazpi urte.

-Nola ikusten zirenen nobiotan?

-Hau karnizerin eoten za eta, jai atsaldetan ateatzen ginen. Aurreneko salda ein gendun zeara, Donostia. Zirkoa. Ta zer hoi nola, kantantia? "Angelitos negros", zein zan ba? Antonio Machín. Han zan. Hua ikusi gendun guk.

Emaztea: -Aurreneko salda huaxe in gendun.

-Huaxe in gendun, bai. Ta hurrengua bizikletan. Zumaia edo noa jun ginen? Zumaia. Hua gustatzen zitzaion nei, sillatikan helduta Orioko aldapa jotzen. Gustatu itten huan, bestela ez [...] ezer eitteik eta. Gutxiñan hua ipurdiya ikuttu.

26. Ezkontzaren inguruko ospakizunak

- **Erref:** USU-008/050
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 01:04:32. **Bukatu:** 01:05:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

<p>Ezkonduraren aurreko despedida nolakoa izan zen azaltzen du. Ezkontzean ez zen urduri egon. Orion ezkondu ziren.</p>

Transkripzioa

-Ezkonduraren aurretik egin al zizuten despedida?
-Bai.
-Eta nola izan zan?
-Despedida. Neonek paatzekua, e. Karnizerin Txarok nola euki du pelukeiya? Hoi nik estreñatu nun. Gue hamaiketakua itten ordun. Hoi aurreneko artian mahiyak eta ondo jarri gabe zeon. Nik estreñatu nun hoi.
-Zer egin zenduten?
-Ez dakit ba, aurrena salda ta geo haragiya edo ze izango zan edo. Jendea're bastante nun nik.
-Ta zer zan, egunez edo gauez?
-Ez, eguardin. Ez dakit, igandia izango zan seguru asko, aztua dakat nik.
-Eta hori ezkontza baiño zenbat lehenago egiten zan?
-Hamabost bat egun lehen edo, ez dakit ba nik, hola tankera hortan.
-Nerbioso ezkontzeko edo?
-Nik ez nakan bildurrik.
-Zeiñek prestatu zun ezkontza, nun bazkaldu eta hori dana?
-Ezkonduraren Oriyon, hau hangua nola baizan. Eta nun apaizan nee familia artekua, zerekua, Altzokua. Ta harrek ezkondu.

27. Hegazkina probatu zutenekoa

- **Erref:** USU-009/003
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:02:43. **Bukatu:** 00:03:51

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Hegazkina probatu zuten eztei-bidaian eta beldurra pasa zuen. Garai hartan gauza handia zen hegazkinean ibiltzea.

28. Sagardoa etxean egiten zuten

- **Erref:** USU-009/007
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:06:17. **Bukatu:** 00:07:43

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzeta eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

Sagardoa etxean egiten zuten. Sagastia non zeukaten eta nolakoa zen azaltzen du.

29. Bertsolarien ateraldiak eguneroko bizimoduan

- **Erref:** USU-009/008
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:07:43. **Bukatu:** 00:10:10

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Herrira kanpotik ekartzen zituzten bertsolariak. Usurbilen baziren zenbait bertsolari on. Udarregi Aiakoa zen eta hark izandako elkarrizketa bat kontatzen du. Udarregiren alaba ere bertsolari ona zen, eta farmazian botatako bertsoa aipatzen du.

30. Kaka-belarrak eta txistea

- **Erref:** USU-009/012
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:13:16. **Bukatu:** 00:14:15

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

Kaka-belarrei buruz hitz egiten du eta horri lotutako txiste bat kontatzen du.

31. Pasma-belarraren balioa

- **Erref:** USU-009/014
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:14:28. **Bukatu:** 00:16:00

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

Kaka-belarra, pasmo-belarra... zertarako diren aipatzen du. Anaiari behatzak moztu zizkiotenean, pasmo-belarren ura ematen zioten, nahiz eta medikuek hartan federik izan ez.

32. Astoaren koska eta lantegiko iltzea

- **Erref:** USU-009/017
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:17:48. **Bukatu:** 00:19:20

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

Astoak behin ipurditik heldu zion Martziali. Behin, lanean, iltzea sartu zuen hankan eta amak sendatu zion.

33. Supositorioak eta lunbagoa

- **Erref:** USU-009/020
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:20:54. **Bukatu:** 00:22:18

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Supositorioak eztarriko minaren aurka hartzen ziren. Lunbagoa zuenean, aspirina hartzen zuen; baina mendira joaten hasi zenean, gutxitu egin zitzaizkion minak.

34. Luzuriagako lana eta lan-baldintzak

- **Erref:** USU-009/022
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:25:03. **Bukatu:** 00:26:13

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

Luzuriagan zer lan mota zeuden azaltzen du. Lan-baldintzak aldatzen joan ziren denborarekin.

35. "Goiko kaleko Joxepaneko Madalen"

- **Erref:** USU-009/033
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:39:05. **Bukatu:** 00:39:49

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

"Goiko kaleko Joxepaneko Madalen" kanta abesten du. Koruan kantatzen zuten.

36. "Hegoak ebaki banizkio"

- **Erref:** USU-009/035
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:40:44. **Bukatu:** 00:42:28

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

<p>"Hegoak ebaki banizkio" abesten du.</p>

37. Txiste-kontari

- **Erref:** USU-009/037
- **Iraupena:** 0:00:32. **Hasi:** 00:42:53. **Bukatu:** 00:43:25

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Txiste batzuk kontatzen ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com